

Europees Hof van Justitie bevestigt het Europese beginsel van de loyale samenwerking: nationale rechter slechts in uitzonderlijke omstandigheden niet gebonden door AI-verklaring.

In een arrest van 2 april 2020 bevestigt het Europees Hof van Justitie het principe van de loyale samenwerking inzake meegedeelde AI-formulieren. De nationale rechter van de ontvangende lidstaat kan, conform het eerdere arrest ALTUN dd. 6 februari 2018, de door het bevoegde orgaan van de zendstaat afgeleverde AI-verklaring niet naast zich neerleggen tenzij wanneer (i) door het bevoegde orgaan van de ontvangstaat een met concrete gegevens gestaafd verzoek tot heroverweging en intrekking aan het bevoegde orgaan van de zendstaat werd overgemaakt en (ii) het bevoegde orgaan van de zendstaat vervolgens nalaat een onderzoek te verrichten of verzuimt binnen een redelijke termijn een standpunt in te nemen. Louter wanneer aan voornoemde cumulatieve voorwaarden is voldaan, kan door een nationale rechter fraude worden vastgesteld.

I.

Unieburgers kunnen slechts onder het sociale zekerheidsregime van één lidstaat ressorteren.

Wanneer een unieburger tijdelijk zelfstandige arbeidsprestaties wil verrichten in een andere lidstaat dan in die lidstaat waar hij gewoonlijk prestaties verleent of wanneer een werkgever werknemers wenst te detacheren naar een andere lidstaat, dan is een AI-verklaring – afgeleverd door de sociale zekerheidsinstelling van de zendstaat – noodzakelijk opdat de sociale zekerheidsinstelling van de ontvangstaat zich ervan kan vergewissen dat er sociale zekerheidsbijdragen op desbetreffende prestaties in de zendstaat worden geheven.

Ten einde het vrije verkeer van werknemers en het vrij verrichten van diensten binnen de Unie te vergemakkelijken, bindt – volgens de vaste rechtspraak van het Hof – de AI-verklaring de bevoegde organen en de rechterlijke instanties van de ontvangstaat. De verklaring roept immers een vermoeden in het leven dat de betrokken unieburger regelmatig is aangesloten bij de sociale zekerheidsregeling van de zendstaat. Zolang de verklaring niet is ingetrokken of ongeldig is verklaard, moeten de bevoegde organen en de rechterlijke instanties van de ontvangstaat er dus rekening mee houden.

2.

Echter, wanneer elementen voorliggen waaruit blijkt dat de formulieren frauduleus zijn verkregen om aan de toepasselijkheid van het sociale zekerheidsstelsel van de ontvangstaat te ontsnappen, dan kan de nationale rechter van de ontvangstaat in uitzonderlijke omstandigheden de AI-verklaring buiten beschouwing laten.

Dit principe, voor het eerst geponereerd in het arrest ALTUN van 6 februari 2018, wordt nu door het Europees Hof van Justitie in haar arrest van 4 april 2020 minstens gehandhaafd wanneer zij het volgende stelt:

“... Gelet op alle voorgaande overwegingen dient op de eerste vraag in de zaken C-370/17 en C-371/18 te worden geantwoord dat artikel 11, lid 1, onder a), van verordening nr. 574/72 aldus moet worden uitgelegd dat de gerechten van een lidstaat waarbij een gerechtelijke procedure is ingeleid tegen een werkgever wegens feiten die kunnen wijzen op frauduleuze verkrijging of frauduleus gebruik van E 101-verklaringen die op grond van artikel 14, punt 1, onder a), van verordening nr. 1408/71 zijn afgegeven aan werknemers die hun werkzaamheden in deze lidstaat uitoefenen, het bestaan van fraude slechts kunnen vaststellen en deze verklaringen dientengevolge slechts buiten beschouwing kunnen laten na zich ervan te hebben vergewist:

- *ten eerste, dat de procedure van artikel 84 bis, lid 3, van deze verordening onverwijld werd ingeleid en het bevoegde orgaan van de lidstaat van afgifte dus in staat was gesteld de gegrondheid van de afgifte van die verklaringen opnieuw te onderzoeken in het licht van de door het bevoegde orgaan van de lidstaat van ontvangst verstrekte concrete gegevens, die erop duiden dat die verklaringen op frauduleuze wijze zijn verkregen of ingeroepen, en*

- ten tweede, dat het bevoegde orgaan van de lidstaat van afgifte heeft nagelaten een dergelijke heroverweging te verrichten alsmede binnen een redelijke termijn een standpunt in te nemen over deze gegevens en de betrokken verklaringen in voorkomend geval nietig te verklaren of in te trekken. ...” (HvJ 2 april 2020, nr. C-370/17 en C-37/18, ECLI:EU:C:2020:260, punt 86 - eigen onderlijning)

3.

De gevolgen van dit arrest zijn niet min nu hierdoor het arrest ALTUN minstens wordt bevestigd en dienvolgens de nationale rechtbanken de afgeleverde AI-documenten slechts in zeer uitzonderlijke situaties naast zich neer kunnen leggen en enkel dan tot fraude kunnen besluiten.